

1. GENERELT

1.1 KILDER TIL INFORMASJON

I løpet av studiet vil du oppdage at viktig informasjon foreligger i svært ulik form og på forskjellige steder. Studieavdelingen, fakultetsadministrasjonene og fagmiljøene ved instituttene har sine faste oppslagstavler. Opplysninger, vedtak o.l. som er viktige for studentene blir kunngjort på disse tavlene. Sjekk derfor oppslagstavlene på fakultetene og på Studieavdelingen regelmessig.

NB! Kunngjøringene på Studieavdelingens og Fakultetenes oppslagstavler har formelt samme gyldighet som om du hadde fått innholdet tilsendt pr. brev.

Hver enkelt student må sørge for å ha sentrale brosjyrer og håndbøker tilgjengelig. Viktigste er studiehåndboken som du nå leser i, forelesningskatalogen (Katalog) og pensumlistene. Forelesningskatalogen og pensumliste for realfagsemnene foreligger i form av et egne hefter. Heftene er gratis og fås ved studentekspedisjonene og instituttkontorene. Pensumlistene fås dessuten ved Tapir bokhandel. I tillegg til denne studiehåndboken finnes det også en tilsvarende studiehåndbok for samfunnsvitenskapelige- og historisk-filosofiske fag.

Noen andre nyttige trykksaker er :

- Studietilbud ved NTNU 97-98 inneholder en enkel og oversiktlig presentasjon av studietilbudene du vil finne ved NTNU.
- I tillegg finnes fagbrosjyrer som inneholder kortfattede oversikter over hovedfagstilbudene innenfor de matematisk-naturvitenskapelige fagene ved NTNU, samt noen praktiske opplysninger som først og fremst er beregnet for elever i den videregående skolen og for studenter ved andre høyere undervisningsinstitusjoner.

Alle fakultetene har studieveiledere som kan svare på spørsmål om studiet og studiesituasjonen. Det blir også arrangert orienteringsmøter for hvert enkelt fag ved starten av undervisningen i høstsemesteret. Disse møtene er det meget viktig å få med seg.

1.2 KALENDER FOR STUDIEÅRET

1997

15. april Søknadsfrist for opptak til studier ved universiteter og høyskoler i Norge. Frist for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning, del II (påbyggingsstudiet) i høstsemesteret.
1. juni Siste frist for levering av fagpåmelding for høstsemesteret. Siste frist for å søke om opptak til hovedfag i høstsemesteret.
1. juli Siste frist for ettersending av vitnemål for de som har søkt opptak til studieåret 1997/98.
25. juli Skriftlig svar er utsendt til alle som har søkt om opptak til kommende studieår.
1. august Siste frist for levering av bekreftelse på mottatt studieplass fra de som har fått tilbud om studieplass og som vil benytte seg av den.
1. september Frist for å søke eksamensadgang i høstsemesteret i henhold til § 40 i Lov om universiteter og høyskoler.
21. august Høstsemesteret starter.
15. september Siste frist for betaling av semesteravgift, registrering og eksamensmelding. Frist for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning, del II (påbyggingsstudiet) i vårsemesteret.
1. november Siste frist for å trekke seg fra eksamen
15. november Siste frist for levering av fagpåmelding for vårsemesteret. Siste frist for å søke om opptak til hovedfag i vårsemesteret.

1998

12. januar Vårsemesteret starter.
1. februar Siste frist for å søke eksamensadgang i vårsemesteret i henhold til § 40 i Lov om universiteter og høyskoler.
15. februar Siste frist for betaling av semesteravgift, registrering og eksamensmelding.
15. april Søknadsfrist for opptak til studier ved universiteter og høyskoler i Norge. Frist for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning, del II (påbyggingsstudiet) i høstsemesteret.
1. november Siste frist for å trekke seg fra eksamen
1. juni Siste frist for levering av fagpåmelding for høstsemesteret. Siste frist for å søke om opptak til hovedfag i høstsemesteret. Siste frist for å trekke seg fra eksamen

1.3 BEGREP OG GRADER

Vekttall

Vekttall defineres som et numerisk mål på arbeidsomfanget til et emne, inkludert eksamen. Den normale arbeidsomfanget studenter har i ett enkelt semester tilsvarer 10 vekttall. Vi sier gjerne at normert studiebelastning er 10 vt. pr. semester. For å klare en slik studieprogresjon må du altså regne med å være heltidsstudent i det semesteret.

Emne/emnegruppe

Universitetene tilbyr studier i en rekke fag som f.eks. biologi, fysikk, kjemi og matematikk. Innenfor hvert fag undervises det i delområder av faget, og det er disse delområdene vi kaller emner. Et emne defineres som den minste enhet som det kan avlegges eksamen i og som gir en endelig karakter.

De som studerer et fag tar ofte sikte på å oppnå en emnegruppe, bestående av enkeltemner som tilsammen utgjør minst 20 vekttall. Emnene som skal inngå i emnegruppene for de enkelte fagene er beskrevet i fagenes studieplaner. Emnegruppene utgjør både formelle og faglige enheter som spiller en sentral rolle i oppbyggingen av både cand.mag.-graden (se nedenfor) og det faglige grunnlaget for opptak til et eventuelt hovedfagsstudium.

Studieretningsblokk (S-blokk)

S-blokken er en gruppe emner på minst 10 vt. som man må ta i tillegg til emnegruppen dersom man planlegger å begynne på et hovedfagsstudium. Kravet til innhold i S-blokken for de forskjellige hovedfagsstudiene er beskrevet under hvert enkelt fags studieplan.

Breddekrav

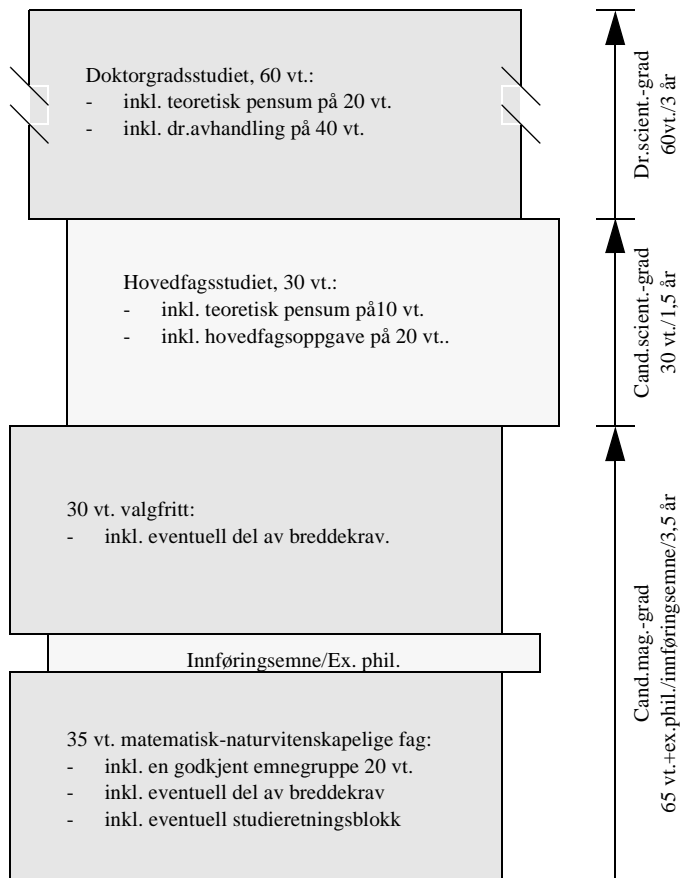
Breddekravet er et begrep man møter i reglementet for cand.mag.-graden. Kravet går ut på at man må ta eksamener tilsvarende minst 20 vekttall i emner som ligger utenfor fagområdet til den ene emnegruppen.

Gradssystemet

Den tradisjonelle universitetsutdanningen i Norge er inndelt i tre nivåer som fører fram til følgende grader:

- cand.mag.-grad (lavere grad),
- cand.scient.-grad (høyere grad)
- dr.scient.-grad (doktorgrad)

Betegnelsen cand.mag. (candidatus/candidata magisterii) benyttes i alle fag, mens de tilsvarende latinske uttrykkene for høyere grad og doktorgrad varierer noe avhengig av fagområde og hvilket fakultet som tildeler gradene. Ved å studere matematisk-naturvitenskapelige fag fram til høyere grad, eller til hovedfag som det også kalles, kan man oppnå cand.scient.-graden (candidatus scientiarum). Tilsvarende oppnår man dr.scient.-graden gjennom å studere til doktorgradsnivå innenfor de matematisk-naturvitenskapelige fagene. Skissen nedenfor og de følgende avsnittene viser i grove trekk hvordan gradene kan bygges opp.

1.3.1 CAND.MAG.-GRADEN

Cand.mag.-graden skal ha et samlet omfang på minst 65 vekttall (vt.) pluss ex.phil. eller innføringsemnet, altså ca. 3,5 års arbeid. Av de 65 vekttallene skal minst 35 vt. tas i matematisk-naturvitenskapelige emner. Disse 35 vekttallene skal inkludere en *godkjent emnegruppe* på 20 vt. innenfor ett av fagene ved Fakultet for kjemi og biologi eller Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk hvor slik emnegruppene er definert.

De 65 vekttallene skal videre inkludere 20 vt. fra ett eller flere fagområder som ligger utenfor fagområdet til den ene emnegruppen (*breddekravet*).

Minst 20 vt. må dessuten bestå av emner fra de allmennvitenskapelige studiene ved Fakultet for kjemi og biologi eller Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk ved NTNU. Dette er det vi kjenner som *tilhørighetskravet*. Det er imidlertid ett unntak når det gjelder tilhørighetskravet. Dersom man har eksamener i realfaglige emner fra siv.ing.-studiet ved NTNU kan inntil 10 slike vekttall inngå i tilhørighetskravet.

Ex.phil. eller Innføringsemnet er obligatorisk i cand.mag.-graden. Ut over de nevnte kravene kan resten av graden oppnås ved fritt valg av emneeksamener. Det er fullt mulig å inkludere fag/emner fra andre fakulteter eller utdanningsinstitusjoner. De generelle kravene til cand.mag.-graden er gjengitt i kapittel 8.

1.3.2 CAND.SCIENT.-GRADEN

Cand.scient.-graden oppnår man ved å gjennomføre cand.scient.-studiet eller hovedfagsstudiet som det også kalles. Innenfor de matematisk-naturvitenskapelige fagene er hovedfagsstudiet normert til 30 vekttall, tilsvarende fulltids studier i 1,5 år. Det reelle tidsforbruket kan imidlertid variere noe.

Studiet er organisert i to deler :

- en teoretisk del på 10 vekttall
- et selvstendig arbeid på 20 vekttall (hovedfagsoppgaven)

Teoridelen i hovedfagsstudiet består helt eller delvis av emner fra studieplanen. Siste deleksamen i teoridelen skal avlegges etter at hovedfagsoppgaven er innlevert. Arbeidet med hovedfagsoppgaven foregår under veiledning av én eller flere personer tilknyttet fagmiljøene, og det inkluderer en skriftlig sammenfatning av oppgaven.

Hovedfagsstudiet bygger på spesielle forkunnskaper i cand.mag.-graden eller annen utdanning som kan gi fritak for cand.mag.-graden. Forkunnskapene er beskrevet under hvert fags studieplan.

1.3.3 DR.SCIENT.-GRADEN

Dr.scient.-graden oppnår man ved å gjennomføre dr.scient.-studiet. Studiet bygger på et faglig nivå lik cand.scient.-graden eller tilsvarende utdanning, og det har et normert omfang på 60 vt. tilsvarende 3 års fulltids studier. Studiet er et tilbud til de som ønsker å kvalifisere seg til forskerstillinger eller andre yrker som stiller store faglige krav og som forutsetter god kunnskap om vitenskapelige arbeidsmetoder.

1.4 FAGTILBUD

Innenfor de matematisk-naturvitenskapelige fagene ved NTNU gis det tilbud om undervisning innen følgende fag, (*) under opprettelse:

	Emne- gruppe	C.scient- studier	Dr.scient studier
Biologi	*		
Bioteknologi	*	*	(*)
Botanikk		*	*
Cellebiologi for med.tekn. personell		*	
Fysikk	*	*	*
Forurensningsstudier		*	
Informatikk	*	*	*
Kjemi	*	*	*
Marinbiologi		*	
Matematikk	*	*	*
Statistikk	*	*	*
Zoologi		*	*
Akvakultur		*	

I tillegg finnes det tilbud i enkeltemner i Naturmiljøkunnskap. Universitetsstudiene på Svalbard og geologiemner fra siv.ing.-studiet omtales i egne kapitler.

1.5 IMMATRIKULERING OG OPPTAK

Immatrikulering er en bekreftelse på at studiekompetansen din er vurdert og godkjent for videre studier ved norske universiteter og høyskoler. Opptaket til institusjonen er en bekreftelse på at du er tildelt en generell studieplass. Til de allmennvitenskapelige studiene ved NTNU skal nye studenter søke om opptak og immatrikulering i en og samme søknad.

Opptaket til fag og emner er betinget av at man er eller blir tatt opp som student ved NTNU, f.eks. gjennom søknad via Samordnet Opptak.

NB! På grunn av fordelingen av studieplasser i eventuelle suppleringsopptak, krever vi at alle nye søkere til universitetet som har fått brev med tilbud om studieplass og som vil benytte plassen, svarer bekreftende på dette senest 1. august.

1.5.1 FAGLIG GRUNNLAG FRA VIDEREGÅENDE SKOLE

De grunnleggende emnene innenfor de ulike fagområdene bygger normalt på videregående kurs I i samme fag fra allmennfaglig studieretning i den videregående skolen. Studiet i matematikk bygger også på videregående kurs II (3MN/3MX).

Matematikk og statistikk er dessuten et av de mest sentrale redskapsfagene for de øvrige matematisk-naturvitenskapelige fagområdene, samt for flere av fagområdene innenfor de samfunnsvitenskapelige fag. Uansett hvilket realfag man studerer, og for flere av de samfunnsvitenskapelige fagområdene, bør man, eller må man ta ett eller flere matematikkemner i løpet av studiet. Studenter som ønsker å studere realfag er bedre forberedt til dette jo mer matematikkunnskaper de har med seg fra den videregående skole. I de enkelte fagenes kapitler finner du mer om hvilke forkunnskaper fagene bygger på.

1.5.2 FAGPÅMELDING OG OPPTAK TIL EMNER

Søknad om opptak til de enkelte emnene skjer gjennom fagpåmelding. Studenter som allerede er tatt opp ved NTNU bruker et eget fagpåmeldingsskjema som fås ved studentekspedisjonene. (NTNU utreder også fagpåmelding via datanettet - se kapittel 1.6). Nye studenter som søker gjennom Samordnet Opptak (SO) følger framgangsmåten som er beskrevet i søkerhåndboken fra SO.

Fagpåmeldingen medfører at studieadministrasjonen får opplysningene de trenger for å gjennomføre opptak for neste semester, og at du får tilsendt postgiroblankett for betaling av semesteravgift. Opplysninger fra studentenes fagpåmelding er svært viktige i arbeidet med å utnytte plasskapasiteten på de enkelte fag og emner maksimalt.

Den store tilstrømningen av nye studenter til universitetene de siste årene har skjerpet konkurransen om studieplassene. Ved en rekke emner er det begrenset kapasitet, og der kan det oppstå køer med ventelister.

Studenter som er tatt opp ved universitetet og som har fagpåmeldt seg, vil få tilsendt et brev med resultatet av opptaket, d.v.s. om de er tatt opp, om de

står på venteliste, eller om de har fått avslag. Studentene må møte til første forelesning i emnet for å bekrefte at de mottar studie- eller venteliste-plassen. De som unnlater å møte til denne forelesningen mister studie- eller venteliste-plassen på emnet, med mindre de har varslet instituttet om fraværet god tid i forveien. Opptaket til emner blir normalt sluttført på første forelesning.

Vær oppmerksom på følgende forhold ved fagpåmelding :

- studenter som fortsetter på det samme emnet fra et semester til det neste må også levere fagpåmelding
- studenter som holder på med cand.scient.- og dr.scient.-studier må levere fagpåmelding hvor dette oppgis på det aktuelle skjemaet.
- det er studentenes eget ansvar å påse at hun eller han oppfyller de faglige forkunnskapskravene til emner som hun eller han tas opp på (kravene er beskrevet i emnebeskrivelsene). Dersom man ikke tilfredsstillter kravene kan man risikere at eksamensmeldingen ikke blir godtatt.

1.5.3 OPPTAK TIL CAND.SCIENT.-STUDIET

Forutsetninger for å bli tatt opp til cand.scient.-studiet, eller hovedfagsstudiet som det også kalles, er:

- at man har tatt eksamener i et samlet omfang på minst 50 vekttall.
- at man tilfredsstillter kravene om forkunnskaper for det aktuelle hovedfagsstudiet
- at der er ledige studieplasser.

De faglige kravene om forkunnskaper til de enkelte hovedfagsstudiene er beskrevet i de enkelte fagenes studieplaner.

Det er viktig at studenter med utdanning tatt utenfor de allmennvitenskapelige studiene ved NTNU søker om innpassing (se kapittel 1.9) av denne utdanningen dersom de ønsker å inkludere den i opptaksgrunnlaget til hovedfagsstudiet. En slik søknad må sendes i god tid før søknadsfristen for opptak.

Søknad om opptak skrives på et eget skjema. Skjemaet fåes ved en av studentekspedisjonene, og det må leveres ved en av studentekspedisjonene eller sendes til:

NTNU
Studieavdelingen - Dragvoll
7034 Trondheim.

innen søknadsfristen som gjelder for opptak til hovedfag. Søknadsfristene er oppgitt i kapittel 1.2 Kalender for studieåret.

Begrenset kapasitet til veiledning på hovedfag kan føre til at enkelte studieretninger kan bli adgangsbegrenset. Ved adgangsbegrensning rangeres kvalifiserte søkere etter karakteren i 30-gruppen (emnegruppe + S-blokk) så langt plassene rekker.

Studentene som blir tatt opp må inngå hovedfagskontrakt med det aktuelle instituttet. Studenter som ikke inngår kontrakt innen de fristene som gies i brev fra Studieavdelingen eller instituttet kan miste hovedfagsplassen.

1.5.4 OPPTAK TIL DR.SCIENT.-STUDIET

En forutsetning for å bli tatt opp til dr.scient.-studiet er at man har fullført cand.scient.-studiet eller en tilsvarende utdanning. Søknadsprosedyren starter med at søkerene tar kontakt med et aktuelt institutt for å utarbeide en samlet plan for studiet, både med hensyn til innhold og progresjon. Planen skal beskrives i et særskilt søknadsskjema for opptak til dr.scient.-studiet.

Når planen er godkjent av instituttet skal den og søknaden sendes til Forskningsutvalget ved det fakultetet som det aktuelle instituttet hører inn under. Søknadsskjema og reglement for dr.scient.-graden, samt ytterligere opplysninger om formelle og faglige forhold i dr.scient.-studiet finnes i en egen brosjyre som fås ved henvendelse til fakultetskontorene.

1.6 SEMESTERSTART

Ved semesterstart er det noen enkle men viktige formaliteter det er greit å få gjort unna med det samme. Forklaring til noen av dem er gjengitt nedenfor :

- Betal først semesteravgiften (for tiden kr. 245.-). Giro for semesteravgift sendes til alle som har fått opptak eller fagpåmeldt seg i foregående semester. Andre må hente eller bestille giro ved en av studentekspedisjonene.
- *Som en prøveordning vil det fra starten av høstsemesteret være utplassert spesielle terminaler på Dragvoll, Lade og Rosenborg hvor studentene selv kan registrere seg og melde seg til eksamen uavhengig av studentekspedisjonens åpningstider. Men søknadsfristene må likevel overholdes.*

Forutsetningen er da at semesteravgiften må være betalt noen dager i forveien, slik at innbetalingen er blitt registrert i studentdatasystemet. Det vil likevel være mulig å levere registerkort og eksamensmelding i studentekspedisjonen.

- Ta med kvitteringen for betalt semesteravgift til studentekspedisjonen og hent/fyll ut registerkortet. Du får da et semesterkort, som er din dokumentasjon fra universitetet på at du har registrert deg som student i innværende semester.
- Du kan melde deg til eksamen samtidig som du henter/fyller ut registerkortet. Da må du på forhånd ha fylt ut skjema for eksamensmelding.
- Du kan også hente ut studielån på samme dag som du registrerer deg. For å få ut studielånet må du vise gyldig semesterkort.
- Nye studenter som har registrert seg kan hente studiebeviset. Studiebevis utstedes ved Studieavdelingens ekspedisjon på Dragvoll ved personlig fram møte og mot gyldig legitimasjon og dokumentasjon på studentstatus. Studiebeviset er gyldig kun sammen med gyldig semesterkort, og det må alltid framvises ved oppmøte i eksamenslokalet. Gyldig studiebevis gir forøvrig rabatter på bl.a. en god del reiser.
- Skaff deg en forelesningskatalog og finn ut hvor og når det er undervisning i det eller de emnene du skal følge gjennom semesteret.
- Sørg for at du har fått tak i studiehåndboken for de studiene du skal følge, og sett deg først og fremst inn i studieplanen for det eller de fagene du vil studere.

NB!

Alle som skal studere ved de allmennvitenskapelige studiene ved NTNU må sørge for å registrere seg innen fristene som gjelder for dette. De som ikke registrerer seg i tide får eksamensmeldingen annullert, og mister muligheten for å gå opp til eksamen det aktuelle semesteret.

1.7 PLANLEGGING AV STUDIET

Knapt noe i studiet er mer irriterende og unødvendig enn å glemme f.eks. søknadsfristen for fagpåmelding eller eksamenspåmelding, slik at man må stå over et semester eller to før man kommer videre i studiet slik man opprinnelig hadde tenkt.

Det er svært viktig å ta seg tid til å lese aktuelle studieplaner og til å planlegge studiet nøye. En av årsakene til dette er at noen emner har et

begrenset antall studieplasser, slik at du kan risikere å ikke få studieplass på et slikt emne i det semesteret du ønsker. Derfor bør du *på forhånd* vurdere alternative emne-ønsker slik at du slipper å bli forsinket i studiene.

En annen årsak er at de fleste emnene gis kun en gang pr. år - enten i høst- eller i vårsemesteret, og at mange av disse emnene bygger på eller krever forkunnskaper fra andre relaterte emner. Det har derfor mye å si for studieprogresjonen, og faktisk endel også for det faglige utbyttet du kan få, at du tar emnene i studiet ditt i en fornuftig rekkefølge. I emnebeskrivelsene for hvert fagområde lenger bak i studiehåndboken er anbefalte forkunnskaper og/eller krav spesifisert. Under kapitlene for hovedfagsstudier står også krav og anbefalinger i forhold til opptak til hovedfagsstudiene beskrevet.

I de aller fleste emnene er eksamensdatoen fastsatt lang tid i forveien, og den kan normalt ikke fravikes. I lavere grads emner arrangeres eksamen hvert semester selv om emnene undervises bare en gang pr. år. Når du planlegger studiet og velger emner er det derfor viktig å kontrollere at eksamensdatoene ikke kolliderer. En rask sjekk i kapitlet for eksamensdatoer kan derfor være svært nyttig.

Dersom du er i tvil om videre studieplaner bør du ta kontakt med studieveilederne ved det fakultetet du ønsker å ta hoveddelen av utdanningen din. Det kan også være stor hjelp i å rådføre seg med andre studenter.

NB!

Bakerst i studiehåndboken finner du et skjema som du kan bruke i studieplanleggingen. Alle viktige søknadsfrister finner du i Kalenderen for studieåret, i kapittel 1.2 foran i studiehåndboken. Eksamensdatoene finner du i et eget kapittel bak i studiehåndboken.

Examen philosophicum/Innføringsemnet

Det som tidligere har vært kjent som *Examen philosophicum (ex. phil.)* eller “forberedende” prøve i filosofi, er ved NTNU fra høsten 1997 erstattet med et emne som kalles *Innføringsemnet*. Innføringsemnet eller ex.phil. er obligatorisk i NTNU’s cand.mag.-grader. Innføringsemnet har et omfang på 5 vt.

På grunn av oppbygningen av studieplanene i de matematisk-naturvitenskapelige fagene er det en fordel å vente med innføringsemnet til det 2. eller 3. studieåret. De som imidlertid har ledig kapasitet i det 1. studieåret kan selvsagt likevel ta innføringsemnet da.

Ex.phil. avlagt ved andre institusjoner eller tidligere ved NTNU kan erstatte innføringsemnet i cand.mag.-graden.

1.8 EKSAMEN OG EKSAMENSMELDING.

Eksamensmelding til emner

Som en prøveordning vil det fra starten av høstsemesteret være utplassert spesielle terminaler på Dragvoll, Lade og Rosenborg hvor studentene selv kan registrere seg og melde seg til eksamen uavhengig av studentekspedisjonens åpningstider. Men tidsfristene må likevel overholdes. Forutsetningen er da at semesteravgiften må være betalt noen dager i forveien, slik at innbetalingen er blitt registrert i studentdatasystemet. Det vil likevel være mulig å levere registrert og eksamensmelding i studentekspedisjonen.

Eksamener som du ønsker å avlegge må du melde deg på ved hjelp av et eget skjema for eksamensmeldinger. Skjemaet fås ved våre studentekspedisjoner og leveres også der innen fristene som gjelder for eksamenspåmelding. Fristene er oppgitt i kapittel 1.2 *Kalender for studieåret*. Eksamensmeldingen gjelder alle typer eksamener.

Det er en forutsetning at du har registrert deg i de emnene du eksamensmelder deg til. Dersom du ikke overholder fristen for registrering og/eller fristen for levering av eksamensmelding, vil eksamensmeldingen din bli annullert. Da vil du ikke få anledning til å ta eksamen i de planlagte emnene i det aktuelle semesteret. Vær derfor ute i god tid både med registrering og eksamensmelding.

Det er adgang til å framstille seg til eksamen kun tre ganger i samme emne. Dersom du har meldt deg til eksamen og likevel ikke ønsker å ta den, må du levere melding om at du trekker deg fra eksamen innen tidsfristene som gjelder for dette. Fristene er oppgitt i kapittel 1.2 *Kalender for studieåret*. Dersom du ikke melder fra innen tidsfristens utløp regnes det som ett forsøk.

Dersom du har en funksjonshemming som gjør det nødvendig med ekstra tid og spesielle hjelpemidler under eksamen, sender du søknad om det med legeerklæring sammen med eksamensmeldingen.

NB! Husk at du må ha registrert deg for at eksamensmeldingen din skal bli godtatt, og husk å melde fra dersom du likevel ikke skal gå opp til eksamen.

Eksamensadgang og eksamensmelding for privatister

Studenter som ikke er opptatt ved NTNU og som ønsker å søke om eksamensadgang (privatistadgang) i h.t. Lov om Universiteter og Høgskoler § 40, må benytte et særskilt skjema (SE1) og levere det innen tidsfristene som gjelder for dette. Tidsfristene er oppgitt i kapittel 1.2 *Kalender for studieåret*.

Avsluttende hovedfagseksamen

For å kunne gå opp til avsluttende hovedfagseksamen må man enten ha oppådd cand.mag.-graden eller fått fritak for cand.mag.-graden. Fritak for cand.mag.-graden kan man søke om etter kriterier og prosedyrer som er nærmere beskrevet i kapittel 1.9. Studenter som ikke leverer slik søknad i god tid før eksamen kan risikere å få avsluttende eksamen utsatt.

Oppmelding til den avsluttende del av hovedfagseksamen skal skje senest 8 uker før eksamen skal avholdes. Oppmeldingen skal leveres på eget skjema som både fås og innleveres ved det instituttet man er knyttet til i hovedfagsstudiet.

NB! Det er viktig at man tidlig i hovedfagstudiet forsikrer seg om at et eventuelt fritak for cand.mag.-graden er i orden. Studenter som melder seg opp til avsluttende hovedfagseksamen uten å ha oppnådd cand.mag.-graden eller uten å være innvilget fritak for cand.mag.-graden vil bli avvist.

1.9 VURDERING AV EKSTERN UTDANNING (INNPASSING)

1.9.1 INNPASSING

Søknad om innpassing av utdanning fra andre universitet eller høyskoler skrives i brev form og sendes til det av de følgende to fakulteter hvor du skal ta hoveddelen av utdanningen din:

Fakultet for fysikk, matematikk og informatikk
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
7034 Trondheim

eller

Fakultet for kjemi og biologi
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
7034 Trondheim

Søknaden må sendes separat og ikke sammen med f.eks. søknad om opptak til universitetet, og den må først og fremst inneholde følgende opplysninger:

- Navn, adresse, telefonnummer og fødselsdato.
- Opplysninger om videre studieplaner ved vårt fakultet, f.eks. om man tar sikte på å oppnå en grad eller bare skal ta enkeltfag eller -emner.
- Detaljerte beskrivelser av den eksterne utdanningen. Spesielt viktig for behandling av søknaden er opplysninger om utdanningens varighet, omfang, innhold og pensum.
- Bekreftede kopier av eksamensvitnemål og lignende.

Studiehåndbok/-katalog for institusjonen som har gitt den eksterne utdanningen vil som oftest inneholde disse opplysningene. Dersom dette ikke er tilfelle, må opplysningene attesteres av institusjonen der utdanningen er tatt. Dette gjelder også pensumlistene o.l.

Søknader som er mangelfulle iht. kravene om innhold og dokumentasjon ovenfor vil som oftest bli retunert ubehandlet. Ekstern utdanning blir vurdert med hensyn til omfang og til eventuell faglig overlappning med emner som tilbys ved våre fakulteter. Dersom man har eksamener i emner som overlapper faglig med hverandre vil det utløses vektallsreduksjoner tilsvarende omfanget på overlappingen, jfr. § 47 i Lov om universiteter og høyskoler.

Dersom den eksterne utdanningen eller deler av den overlapper minst 50% med emner som er obligatoriske i studiet hos oss, kan det innvilges fritak for det obligatoriske emnet. I slike tilfeller er det studentenes eget ansvar å tilegne seg de kunnskapene som forutsettes for videre studier, og som ikke dekkes av fritaksgrunnlaget i den eksterne utdanningen.

Innpassing av ekstern utdanning kan i mange tilfeller danne et godt grunnlag for videre studier hos oss, f.eks. fram til en cand.scient.-grad eller en cand.mag.-grad. I noen tilfeller kan man imidlertid risikere å tape noe tid i forhold til en normert progresjon (20 vt. pr. år) i sin samlede utdanning. For å redusere risikoen for forsinkelser i studiet er det derfor viktig å søke om innpassing og evt. fritak for cand.mag.-graden i god tid, helst 3 - 4 måneder før fristene for fagpåmelding eller søknad om opptak til hovedfagsstudiet.

1.9.2 FRITAK FOR CAND.MAG.-GRADEN

Hovedfagsstudiet bygger normalt på en cand.mag.-grad, men søkere som har ekstern utdanning av et visst omfang kan etter nærmere bestemte regler innvilges fritak for cand.mag.-graden i forhold til hovedfagsstudiet. Den praktiske konsekvensen av dette har til nå oftest vært at man ikke behøver å ta ex.phil. for å kunne fullføre et hovedfagsstudium.

Betingelsene for å få innvilget fritak for cand.mag.-graden ble i slutten

av 1995 revidert. Etter revisjonen stilles følgende krav til utdanningene som skal inngå i grunnlaget for fritak for cand.mag.-graden:

Reviderte (nye) betingelser er:

- Utdanningen må enten være avsluttet med vitnemål fra en høgskole og ha et omfang på minst 60 vekttall, eller være avsluttet med en grad som nasjonalt godkjennes med minst 60 vekttall.
- Det såkalte breddekravet (eksamensreglementets § 5) må tilfredsstilles.
- De faglige forkunnskapskravene for det aktuelle hovedfagsstudiet må være oppfylt.
- Den samlede utdanningen må enten ha et samlet omfang på 65 vekttall samt innføringsemnet/ex.phil, eller et samlet omfang på 80 vekttall eksklusive innføringsemnet/ex.phil.

Overgangsordning

- Søknader fra studenter som er tatt opp høsten 1996 eller senere vurderes iforhold til de reviderte betingelsene.
- Søknader fra studenter tatt opp høsten 1995 eller tidligere, og som pr. 11.01.96 hadde oppnådd minst 50 vekttall i studiet, blir til og med vårsemesteret 1997 vurdert i forhold til de gamle betingelsene. Fra og med høstsemesteret 1997 blir alle søkander vurdert i forhold til de reviderte betingelsene.
- Søknader poststemplett innen 31.12.95 blir vurdert etter de gamle betingelsene.

For å få gå opp til avsluttende hovedfagseksamen kreves det at man har oppnådd cand.mag.-graden eller at man er innvilget fritak for cand.mag.-graden. Det anbefales derfor sterkt at søknader om fritak for cand.mag.-graden sendes til fakultetet senest 6 måneder før omsøkt dato for avsluttende hovedfagseksamen. Sendes søknadene senere kan man risikere å få utsatt eksamen til søknaden er ferdigbehandlet.

1.9.3 FAGLIG OVERLAPP MELLOM GAMLE OG NYE EMNER

Faglig overlapp mellom emner fra studieplanene 1994/95 og 1995/96 går fram av en tabell bak i Studiehandboka for 1995/96. Faglig overlapp mellom emner opprettet med virkning fra studieåret 1996/97 og 1995/96 går fram av en egen tabell knyttet 9 i studiehandboka for 1996/97.

1.10 NYTT SYSTEM FOR EMNEKODER VED NTNU

I forbindelse med overgangen til nytt, felles studentdatasystem (FS) foretar NTNU en revisjon av emnecodesystemet. Konsekvensene for realfagene er ikke så store, ettersom NTNU's nye system er nokså likt det som ble innført da det fhv. MN-fakultetet reviderte realfagsemnekodeene høsten 1995.

I hovedsak blir endringene slik at dagens koder får et prefiks som inneholder en kode som er felles for alle realfag; **MN**, og en fakultetsavhengig kode; **K** for Fakultet for kjemi og biologi, og **F** for Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk. Løpenummersystemet blir i hovedsak som før (se nedenfor). Mange av dagens fagkoder blir beholdt, men disse blir endret :

- Kjemi: fra K til KJ
- Fysikk: fra F til FY
- Statistikk: fra S til ST
- Realfag: fra R til FEL

For realfagene er det ikke aktuelt å transformere eksisterende emner til de nye emnekodeene i denne Studiehandboken (1997/98- utg.). I emnebeskrivelsene og i den løpende teksten vil vi derfor bruke de gamle emnekodeene. En liste over emnene med de nye kodene er likevel inntatt i kapittel 9.

De nye emnekodeene skal imidlertid være operative ved eksamensmelding og registrering høstsemesteret 1997. Listen i kapittel 9 vil være til hjelp i den sammenheng, og i tillegg vil det bli lagt ut lister i forbindelse med registrering og eksdamensmelding. Prinsippene i det nye systemet er demonstrert nedenfor:

Fag	Kode	Eksempel
Akvakultur	AK	MN K AK 103 Grunnkurs i akvakultur
Biologi	BI	MN K BI 101 Cellebiologi m/genetikk
Botanikk	BO	MN K BO 100 Botanisk artslære
Zoologi	ZO	MN K ZO 100 Faunistikk I
Kjemi	KJ	MN K KJ 100 Generell kjemi
Fysikk	FY	MN F FY 100 Generell fysikk I
Informatikk	IT	MN F IT 111 Grunnkurs i programmering
Matematikk	MA	MN F MA 100 Grunnkurs i analyse
Statistikk	ST	MN F ST 101 Sannsynlighet etc I
Naturmiljøkunnskap	NM	MN NM 002 Naturmiljøkunnskap
Realfag	FEL	MN FEL 001 Naturvitenskap og verdens...

Løpenummersystemet, som vil bli praktisert i samsvar med Det matematisk-naturvitenskapelige fakultets vedtak ved emnekode revisjonen høsten 1995, er:

001-089	Elementære emner som ikke inngår i emnegruppen
090-099	Fagdidaktikkemner i PPU, del II (påbyggingsstudiet)
100-199	Emnegruppeemner
200-299	Studieretningsemner og videregående emner
300-389	Hovedfagsemner
390-399	Hovedfagsoppgaver
400-499	Doktorgradsemner

Vedtaket som ble fattet av Fakultetsrådet ved Det matemaisk-naturvitenskapelige fakultet høsten 1995 lyder:

1. Fakultetsrådet slutter seg til Studieutvalgets forslag til nytt emnecodesystem med virkning f.o.m. studieåret 1995/96 og for virksomhetsplanen for 1995 (høstsemestret) slik:

Emnekode 000

Brukerkurs o.l. elementære emner som normalt ligger utenfor emnegruppen.

Emnekode 100

Grunnemner. Grunnleggende emner innen faget inkludert basale emnegruppe-emner.

Emnekode 200

Videregående emner som bygger på emnegruppe.

Emnekode 300

Avanserte emner innrettet særlig mot cand.scient.- og dr.scient.gradene. Disse vil normalt bygge på 200-emner.

Emnekode 400

Avanserte emner spesielt innrettet mot dr.scient.-graden.

2. Hensikten med et slikt codesystem, må være at dette skal gjenspeile emnenes faglige nivå. Fakultetsrådet slutter seg derfor til Forskningsutvalgets tilråding om at 200-emner bare i spesielle tilfelle skal kunne inngå i dr.scient.-graden etter godkjenning av Forskningsutvalget. I slike tilfelle kan emnene inngå i opplæringsdel B i begrenset omfang til 3 vt.
3. I emnebeskrivelsen for emner på 400-nivå må det klart gå fram hvilke faglige forkunnskapskrav som forutsettes.

1.11 HVORDAN OPPNÅ KOMPETANSE SOM LÆRER?

Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk, Fakultet for kjemi og biologi og dets forløpere har lang tradisjon i å gi lærerutdanning. Lærerutdanningen er en kombinasjon av rene fagstudier og studier spesielt rettet mot utdanning av lærere. Derfor skiller vi i lærerutdanningen mellom fagutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). PPU beskrives i eget kapittel i studiehandboken.

Kombinasjonen av fagutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning gir deg en enestående mulighet til å spesialisere deg som lærer i fag du finner spesielt interessante. For å kunne tilsettes i skoleverket på fast basis må du ha oppnådd en grad, helst med minst to skolefag i fagkretsen, og gjennomført PPU. PPU består av to deler. Den ene delen (del I) som har et omfang på 10 vt. kalles ofte følgestudiet, og kan inkluderes i cand.mag.-graden. Den andre delen (del II) som er et konsentrert studium på ett semester kalles ofte påbygningsstudiet, og tas etter at man har fullført cand.mag.-studiet eller et annet høyere studium.

Hva er fagdidaktikk?

Fagdidaktikk i de enkelte fagene inneholder fagenes historie i skole og vitenskap, deres forhold til andre fag og til samfunnet forøvrig, og til skolens mål og fagenes viktigste bruksområder. Videre er fagdidaktikk bl.a. læren om valg av innhold i undervisningen og om undervisningsmetoder i et bestemt fag. Det kan f.eks. være spørsmål om hva det skal undervises i m.h.t. valg av stoff etter bestemte fagplaner, hvordan det skal undervises, og hvorfor det skal undervises i det aktuelle stoffet og etter den bestemte metoden. Fagdidaktikken som inngår i følgestudiet (del I) i PPU er forholdsvis teoretisk anlagt. I påbygningsstudiet (del II) er den mer praktisk rettet.

Fagdidaktikk i de enkelte fagene

De såkalte allmenne fag i skoleverket omfatter først og fremst fagene norsk, samfunnsfag (geografi, historie, samfunnskunnskap), religion, fremmedspråk, naturfag (biologi, kjemi, fysikk), matematikk og musikk. Ved NTNU tilbys fagdidaktikk og lærerutdanning for alle disse fagene. Ved planlegging av studiene er det fornuftig å ta sikte på å oppnå et grunnlag for undervisning i minst 2 eller 3 av dem.

De fagdidaktiske emnene som våre fakulteter tilbyr er beskrevet under de respektive fagenes kapitler. Fagdidaktikkemnet i et fag har et omfang på 3

vektttall og omfatter både teori og praksis. For realfagene finnes dessuten fellesemnet R001 Naturvitenskap og verdensbilde på 3 vektttall, som kan brukes i PPU del I når det tas sammen med enda et emne i fagdidaktikk samt emnet PT1 Pedagogisk teori (4 vt.).

Før man kan tas opp til den avsluttende delen (del II) i PPU kreves det minst 6 vektttall fra fagdidaktiske emner samt 4 vektttall fra PT1 Pedagogisk teori. I tillegg må man ha gjennomført praksisdelen i de fagdidaktiske emnene. Detaljerte opplysninger om fagdidaktiske emner og PPU får du h.h.v. i beskrivelsene av fagenes studieplaner og i kapitlet om praktisk-pedagogiske utdanning lenger bak i Studiehåndboken.

Adjunkt og lektor

En utdanning som inkluderer en cand.mag.- eller en cand.scient.-grad med to skolefag og følgestudiet (del I) i den praktisk-pedagogiske utdanningen, samt påbygningsstudiet (del II) i den praktisk pedagogiske utdanningen, gir grunnlag for tilsetning som h.h.v. adjunkt eller lektor i skolen. Dette er minimumskravene.

Man øker imidlertid mulighetene for å få jobb dersom man har en enda bredere fagkrets. Dersom man f.eks. har fag fra flere forskjelligartede fagområder gir det stor grad av fleksibilitet i en arbeidssituasjon som lærer. De detaljerte reglene for tilsetning i skoleverket kan du finne i forskriftene om Lærer-, adjunkt- og lektorutdanning fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Nedenfor følger et eksempel på en fagkombinasjon som gir et godt grunnlag for å undervise i kjemi, matematikk og datafag:

Grunnlag i kjemi:	K100, K120, K130, andre emner	17 vt.
Kjemi fagdidaktikk:	K299	3vt.
Grunnlag i matematikk:	MA100, MA108, MA109, S101, MA104	21 vt.
Matematikk fagdidaktikk:	MA 210	3 vt.
Grunnlag i datafag:	IT100, IT111, IT162, IT222, IT112	17 vt.
Informatikk fagdidaktikk:	IT 131	3 vt.
Pedagogisk teori:	PT 1	4 vt.
Innføringsemne/Ex.phil.		
Tilsammen ekskl. Innføringsemne/Ex.phil (ca. 3,5 år)		68 vt.

I tillegg kommer Praktisk-pedagogisk utdanning, del II (påbyggingsstudiet) som tar ett semester.

Fagkombinasjonen i eksempelet ovenfor tilfredsstillende kravene til godkjente emnegrupper i kjemi og informatikk. Dersom man inkluderer matematikkemnet MA109 i tillegg tilfredsstillende også kravene til en godkjent emnegruppe i matematikk. Nedenfor følger et avsnitt med anbefalt grunnlag for undervisning på ungdomstrinnet i grunnskolen og på allmennfaglig studieretning i videregående skole.

Anbefalt grunnlag for undervisning i grunnskolen og i den videregående skolen

Hjemmelen universitetene hadde til å gi bekreftelse på undervisningskompetanse bortfalt med de nye forskriftene om lærer-, adjunkt- og lektorutdanning (1. august 1987).

Til erstatning for dette vil fakultetene anbefale emnekombinasjoner som kan gi grunnlag for undervisning i skolen. Disse emnekombinasjonene svarer omtrent til det som utgjorde undervisningskompetansen fram til 1. august 1987. Vær imidlertid oppmerksom på at denne ordningen ikke er hjemlet i noe reglement, men kun er ment som hjelp for studentene til planlegge studiet.

Nedenfor finner du en oversikt over de kombinasjonene fakultetene anser som et minimum for undervisningsoppgaver i den videregående skole, almenfaglig studieretning, og på ungdomstrinnet i grunnskolen. Studenter som tar de anbefalte emnekombinasjonene nedenfor kan fra fakultetet få en bekreftelse på faglig bakgrunn for undervisning i realfag i videregående skole og på ungdomstrinnet i grunnskolen. I de enkelte fagenes studieplaner vil du dessuten kunne finne forslag til emnekombinasjoner som går utover minstekravene du finner nedenfor.

Videregående skole, allmennfaglig studieretning

Naturfag

30 vektall som bør inneholde:

K 100 Generell kjemi	5 vt.
F 100 Generell fysikk 1	3 vt.
F 101 Generell fysikk 2	3 vt.
BI 110 Cellebiologi m/genetikk	4 vt.
BO 130 Økologi m/evolusjon	3 vt.
BO 100 Botanisk artslære	3 vt.
eller i stedet for BO 100	
ZO 100 Faunistikk 1	3 vt.

9 vekttall som i tillegg til emnene ovenfor velges fritt blant emnegrupperne i biologi, kjemi eller fysikk, eller blant de fagdidaktiske emnene for disse fagområdene:

F 170 Fysikk fagdidaktikk	3 vt.
K 199 Kjemi fagdidaktikk	3 vt.
BI 290 Biologi fagdidaktikk	3 vt.

eller isteden for ett av disse tre emnene:

R 001 Naturvitenskap og verdensbilde	3 vt.
--------------------------------------	-------

Biologi

20 vekttall som bør inneholde:

BI 110 Cellebiologi m/genetikk	4 vt.
BI 120 Fysiologi	5 vt.
BI 130 Økologi m/evolusjon	3 vt.
BO 100 Botanisk artslære	3 vt.
ZO 100 Faunistikk	3 vt.
ZO 140 Etologi	2 vt.

Kjemi

20 vekttall som bør inneholde:

K 100 Generell kjemi	5 vt.
K 120 Organisk kjemi	5 vt.
K 130 Uorganisk kjemi	5 vt.

Fysikk

20 vekttall bestående av emnene:

F 100 Generell fysikk I	3 vt.
F 101 Generell fysikk II	3 vt.
F 102 Mekanikk	4 vt.
F 103 Elektrisitet og magnetisme	5 vt.
F 104 Kvantefysikk og statistisk fysikk	5 vt.

Informatikk

20 vekttall hvor følgende emner bør inngå:

IT 100 Informatikk basisfag	4 vt.
IT 131 Datastøttet læring	3 vt.
IT 111 Grunnkurs i programmering	4 vt.

Matematikk*20 vekttall som bør inneholde*

MA 100 Grunnkurs i analyse	5 vt.
MA 108 Lineær algebra	5 vt.
S 101 Sannsynlighet og statistikk I	5 vt.
MA 210 Matematikk fagdidaktikk eller isteden for MA100	3 vt.
MA 001 Brukerkurs i matematikk	5 vt.
MA 109 Flerdimensjonal analyse	4 vt.

Ungdomstrinnet i grunnskolen**Naturfag**

Som for videregående skole.

Informatikk*10 vekttall som bør inneholde*

IT 100 Informatikk basisfag	4 vt.
IT 111 Grunnkurs i programmering	4 vt.

Matematikk*10 vekttall som normalt bør inneholde*

MA 100 Grunnkurs i analyse	5 vt.
MA 108 Lineær algebra eller isteden for MA100	5 vt.
MA 001 Brukerkurs i matematikk	5 vt.